

**DENİZDE CAN VE MAL KORUMA HAKKINDA KANUN VE
LİMANLAR KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI
HAKKINDA KANUN**

(Resmi Gazete ile yayımı: 29.7.2008 Sayı: 26951)

Kanun No
5790

Kabul Tarihi
16.7.2008

MADDE 1- 10/6/1946 tarihli ve 4922 sayılı Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanunun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 1- Bu Kanunun uygulanması bakımından;

A) İdare: Denizcilik Müsteşarlığını,

B) Gemi: Adı, tonilatosu ve kullanma amacı ne olursa olsun, denizde kürekte başka aletle yola çıkabilen her aracı,

C) Ticaret gemisi: Menfaat sağlamak kastıyla denizde kullanılan her gemiyi,

D) Küçük deniz aracı: Yolcu gemileri hariç, tam boyu 24 metreden küçük olan her türlü ticaret gemisini,

E) Denize elverişlilik: Tüm ticaret gemileri ve deniz tesislerinin tekne, makine, genel donanım, can kurtarma, yangından korunma ve yangın söndürme durumu, seyir teçhizatı ve haberleşme sistemi, sağlık koşulları, yük ve yolcu taşıma kapasiteleri, deniz kirliliğini önleme donanımları ile diğer seyir emniyeti konuları bakımından tahsis olundukları hizmetin normal deniz tehlikelerine karşı koyabilecek durumda olmaları hâlini,

F) Yolcu: Kaptan, gemi adamı veya geminin işi gereği gemide bulunan diğer kişiler, gemiyi donatan veya işletenin eş ve çocukları ile hizmetinde olan personeli, işletenin bir görev ile yolculuk eden adamı, temsilcisi ve memurları, taşınan hayvanların çobanları, mücbir sebeplerle veya kaptanın denizde can kurtarma ödevinden dolayı gemiye alınan kimseler ile bir yaşından küçük çocukların dışında kalan ve navlunlu veya navlunsuz taşınan herkesi,

ifade eder.

MADDE 2- 4922 sayılı Kanunun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 2- Liman idari sınırlarını geçerek sefer yapacak her ticaret gemisinin limandan ayrılışı, liman başkanlığınca verilecek izne tâbidir. Bu izin liman çıkış belgesi ile verilir.

Liman çıkış belgesi, talep üzerine denize elverişli olan ticaret gemilerinin;

- a) Gemi adamları ile donatımı,
- b) Yolcu sayısı ve yükün cinsi,
- c) Yükleme durumu,

hususları açısından belgelerinde belirtilmiş durumlarına uygunlukları ile zorunlu belgelerinin geçerliğinin liman başkanlığınca yapılacak denetim sonucu tespit edilmesi hâlinde düzenlenir. Geminin denize elverişli olmadığına herhangi bir şekilde anlaşılması veya limandan ayrılmasını engelleyecek başkaca bir bilginin liman başkanlığına ulaşması hâlinde liman çıkış izni verilmaz.”

MADDE 3- 4922 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde yer alan “tüzüğü” ibaresi “yönetmeliği” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4- 4922 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci ve üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Denetleme sonunda durumu yönetmeliğe uygun olduğu anlaşılan ticaret gemisine süreli bir “denize elverişlilik belgesi” verilir. Denize elverişlilik belgesi olmayan veya belgesinin süresi bitmiş olan ticaret gemisine çıkış izni verilmeyeceği gibi, herhangi bir sebeple tekne, makine ve genel donanım gibi esas kısımları bakımlarından yönetmeliğinde belirtilen nitelikleri kaybetmiş olan ticaret gemisinin belgesi İdare tarafından iptal edilir. Esas kısımlar ve 3 üncü maddede belirtilen diğer araç ve teçhizattan kısa sürede tamamlanabilecek veya onarılabilecek olanlarının eksikliği gemiyi denize elverişsiz hale getirmez.”

“Belge süresi içinde, yolculuğun devamı sırasında herhangi bir sebeple yönetmeliğine uygun durumunu kaybetmiş olan ticaret gemisi, ticari işleminin tamamlanacağı limana kadar yolculuğuna devam edebilir. Böyle bir ticaret gemisi, hiçbir ticari işlemde bulunmaksızın yolculuğunu tamamladığı limandan onarılabileceği en yakın limana gidebilir.”

MADDE 5- 4922 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde yer alan “tüzük” ibaresi “yönetmelik” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 6- 4922 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “yükleme markası” ibaresi “yük miktarı ve yükleme markası”, “tüzüğüne” ibaresi “yönetmeliğine” şeklinde, ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İdare, küçük deniz araçları ve balıkçı gemileri ile liman sefer bölgesi, bitişik iki liman veya Marmara Denizi içindeki tüm limanlar arasında sürekli veya düzenli sefer yapan gemiler ve acil durumlarda kullanılacak gemiler için basitleştirilmiş uygulamalar getirebilir, istisnâ veya muafiyetler tanıyabilir. İdare gerekli

gördüğünde, liman sınırları içinde çalışan ticaret gemilerini birinci fıkraya hükümlerine göre denetleyebilir.”

MADDE 7- 4922 sayılı Kanunun 7 nci maddesinde yer alan “tüzüğüne” ibaresi “yönetmeliğine” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 8- 4922 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Gemilerde bulundurulacak bu tüzük, geminin esas belgelerinden sayılır.”

MADDE 9- 4922 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “tüzüğüne” ibaresi “yönetmeliğine” şeklinde, ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bordalarına yükleme markası konmamış veya gemi sertifikalarında ve denize elverişlilik belgesinde belirtilen taşıma haddinden (DWT) fazla yolcu ve yük taşıyan ticaret gemilerinin yolculuğuna izin verilmez.”

MADDE 10- 4922 sayılı Kanunun 20 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 20 - Bu Kanunda yazılı sebeplerle;

- a) Yolculuğuna izin verilmemiş,
- b) Denize elverişlilik belgesi almamış,
- c) Denize elverişlilik belgesi İdare tarafından iptal edilmiş,
- d) Belgesinin süresi geçmiş ve İdarece uzatılmamış,

olmasına rağmen sefere çıkan ticaret gemisi derhal seferden alıkonularak muhafaza edilmek üzere en yakın elverişli limana çekilir. Gemideki yükün gideceği yere götürülmesi için gerekli bütün masraflar donatan tarafından karşılanır. Ayrıca, gemi donatana;

150 GT'ye kadar olan gemi için ikiyüzelli Türk Lirasından beşyüz Türk Lirasına,

150 GT'den 500 GT'ye kadar olan gemi için beşyüz Türk Lirasından bin Türk Lirasına,

500 GT'den 1000 GT'ye kadar olan gemi için bin Türk Lirasından ikibin Türk Lirasına,

1000 GT'den 3000 GT'ye kadar olan gemi için ikibin Türk Lirasından beşbin Türk Lirasına,

3000 GT'den 10000 GT'ye kadar olan gemi için beşbin Türk Lirasından onbin Türk Lirasına,

10000 GT'den büyük gemi için onbin Türk Lirasından yirmibeşbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. Gemiyi sevk ve idare eden kaptana bu cezaların üçte biri ayrıca verilir.

Geminin muhafaza edilmek üzere limana çekilmesi ve limanda tutulması, yük ve yolcuların gidecekleri yere götürülmesi dolayısıyla oluşan bütün masraflar ile idarî para cezaları eksiksiz olarak ödendiği veya idarî para cezası tutarı kadar teminat gösterildiği takdirde 4 üncü madde hükümleri çerçevesinde gemi serbest bırakılır.

Geminin alıkonulduğu tarihten itibaren otuz gün geçmesine rağmen kaptan veya donatanın bu madde hükümlerine göre yükümlülüklerini yerine getirmemesi hâlinde gemi, limanın bulunduğu yerin mülki amiri başkanlığında, ilgili liman başkanı ve deniz ticaret odasının temsilcisinin bulunduğu bir komisyon tarafından ihale mevzuatı hükümlerine bağlı olmaksızın satılır. Satıştan elde edilen gelirden geminin limana çekilmesi ve muhafaza edilmesi için gerekli olan bütün masraflar karşılandıktan ve para cezası tahsil edildikten sonra bakiye miktarın kalması hâlinde bu miktar donatanın veya yasal temsilcisinin başvurusu üzerine kendisine ödenir.

Geminin satışının gerçekleştirilememesi veya gerçekleştirilmekle beraber satış bedelinin masrafları ve para cezasını karşılamaması hâlinde bu miktar 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre donatandan tahsil edilir.

Donatanın yabancı gerçek veya tüzel kişi olması veya kaptanın Türk vatandaşı olmaması hâlinde bu masraflar aylık yüzde beş gecikme zammıyla birlikte genel hükümlere göre tahsil olunur.”

MADDE 11- 4922 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu Kanununun 11 inci maddesine göre belirlenen gemi sertifikalarında ve denize elverişlilik belgesinde belirtilen taşıma haddinden (DWT) fazla yolcu ve yükü taşıyan gemi derhal seferden alıkonularak en yakın elverişli limana çekilir. Gemideki fazla yolcu ve yükün gideceği yere götürülmesi için gerekli bütün masraflar donatan tarafından karşılanır. Ayrıca gemi donatanına 20 nci maddede belirtilen hadlerde idarî para cezası verilir. Gemiye sevk ve idare eden kaptana bu cezaların üçte biri ayrıca verilir.

Geminin limana çekilmesi, limanda tutulması ve fazla yükünün boşaltılması dolayısıyla oluşan bütün masraflar ile idarî para cezaları eksiksiz olarak ödendiği veya idarî para cezası tutarı kadar teminat gösterildiği takdirde gemi serbest bırakılır.”

MADDE 12- 4922 sayılı Kanununun 22 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“12 nci maddede yazılı tehlikeli eşyayı tüzükte belirtilen hükümlere aykırı olarak yükleyen veya taşıyan gemi donatanı ve kaptanına 20 nci maddede belirtilen hadlerin iki katı kadar idarî para cezası verilir.”

MADDE 13- 4922 sayılı Kanununun 23 üncü maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu Kanunda yer alan idari para cezalarını yetkili liman başkanları verir. Liman ve kıyı tesisleri ile demir yerleri dışındaki diğer deniz alanlarında, sahil güvenlik bot komutanlıklarınca yapılan denetim neticesinde, idari para cezasını gerektirecek bir fiilin tespiti halinde tutulan tutanak ve toplanan diğer deliller ile birlikte ceza işlemi yapılmak üzere yetkili liman başkanlığına gönderilir.”

MADDE 14- 4922 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 2- Bu Kanunda belirtilen yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar, yürürlükte olan ve bu Kanuna aykırı olmayan tüzüklerin uygulanmasına devam edilir.

GEÇİCİ MADDE 3- 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu kapsamında faaliyette gösterenler hakkında 4922 sayılı Kanuna istinaden verilmiş para cezaları terkin edilmiştir.”

MADDE 15- 14/4/1341 tarihli ve 618 sayılı Limanlar Kanununun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 2- Türkiye limanlarına girip çıkan bütün gemiler ve deniz araçları bu Kanun hükümlerine tabidirler. Limanların sınırları ile kamu limanlarının yetki alanlarını belirleyen deniz koordinatları, limanlara gelen gemilerin ve gemi dışında kalan her türlü deniz aracının liman içinde seyir, demirleme, rıhtım ve iskelelere yanaşma, şamandıralara bağlama ve buralardan ayrılmalarında uyulacak kurallar ile ticaret eşyası, patlayıcı, yanıcı ve benzeri tehlikeli maddelerin boşaltma ve yükleme yöntemini, yer ve zamanlarını, gemilerin limanda kalabilecekleri süreleri, çevre kirliliğinin önlenmesi ile limanda düzen ve disiplinin sağlanmasına ilişkin diğer hususlar Denizcilik Müsteşarlığınca çıkartılacak yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 16 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 17 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
23	118	9
23	122	657
25	131	283:289

I- Gerekçeli 261 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 131 inci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tali Adalet, Esas Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonları görüşmüştür.

III- Esas No. : 2/275, 2/264